

SYTUACJA NA RYNKU CONSUMER FINANCE

I kwartał 2015

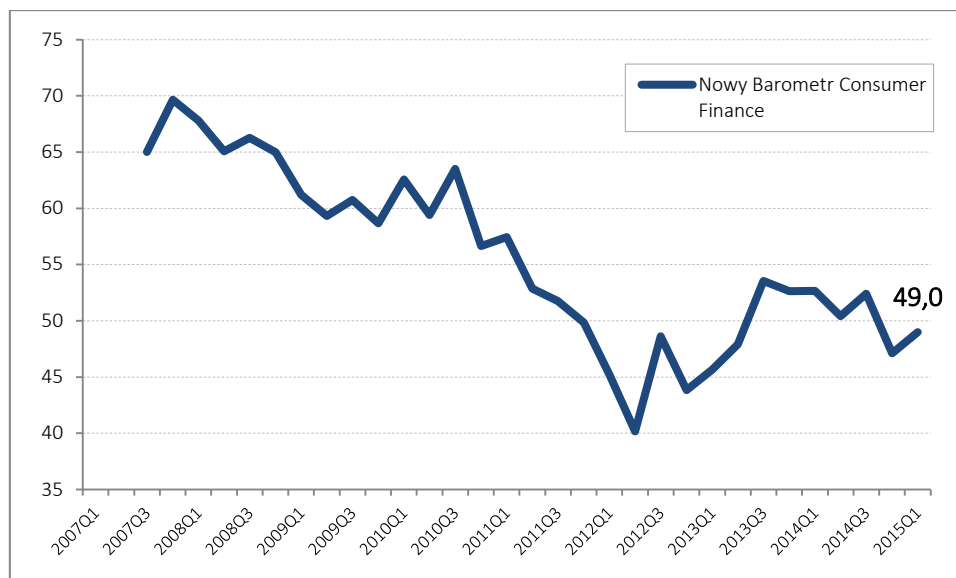
INFORMACJA SYGNALNA

SYTUACJA NA RYNKU CONSUMER FINANCE

I kwartał 2015 roku

OPRACOWANIE: DR PIOTR BIAŁOWOLSKI, DR SŁAWOMIR DUDEK

NOWY BAROMETR RYNKU CONSUMER FINANCE WYNIÓSŁ 49,0 (WZROST Z 47,1)

W I kwartale 2015 r. wartość Nowego Barometru Rynku Consumer Finance wzrosła z 47,1 do 49,0 punktu. Pomimo tego, wartość Barometru utrzymuje się na poziomie poniżej 50 punktów, co oznacza, że spodziewany jest spadek rynku kredytów dla gospodarstw domowych przeznaczonych na cele konsumpcyjne w perspektywie najbliższych 12 miesięcy. Obecnie obserwowana dynamika zadłużenia na cele konsumpcyjne wynosi zaledwie 4,1% w ujęciu rocznym, a wielkość zadłużenia od września 2014 r. spada. Jest to o tyle niepokojący sygnał dla rynku kredytowego, że gospodarka rozwija się w tempie znacząco powyżej 3% już piąty kwartał z rzędu, a nie znajduje to odbicia w rosnącym popycie na kredyty. Wynika to niestety w znacznej mierze z dużej rezerwy po stronie gospodarstw domowych, w opiniach których poprawa sytuacji gospodarczej nie przekłada się na wzrost optymizmu.

Podstawą konstrukcji Nowego Barometru Rynku Consumer Finance jest sytuacja w czterech obszarach oddziałujących na rynek kredytów i pożyczek konsumenckich. Obszary te uwzględniają wpływ czynników demograficznych na rynek, popyt na zakupy dóbr trwałych i skłonność do ich finansowania z kredytu, niepewność związaną z sytuacją finansową oraz wykluczenie z rynku kredytowego.

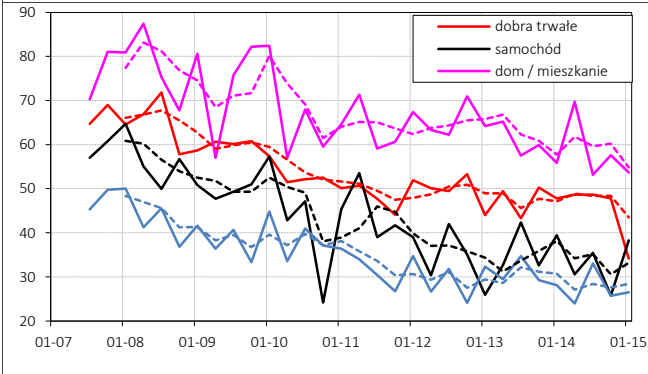
Oddziaływanie czynników demograficznych od 2007 roku systematycznie przekłada się na pogorszenie wskaźników barometru i będzie oddziaływać również w ten sposób w przyszłości. Wynika to bezpośrednio z rosnącego udziału gospodarstw domowych osób starszych, zaś udział grup konsumentów najbardziej aktywnych w obszarze zaciągania kredytu konsumenckiego (gospodarstwa domowe z głową w wieku do 44 lat) się zmniejsza.

Odsetek wykluczonych szacowany na podstawie wyników odpowiedzi na pytanie o obsługę zobowiązań, a także pytań o bariery przy zaciąganiu kredytu, szacowany jest obecnie na 20,1% ogółu gospodarstw domowych.

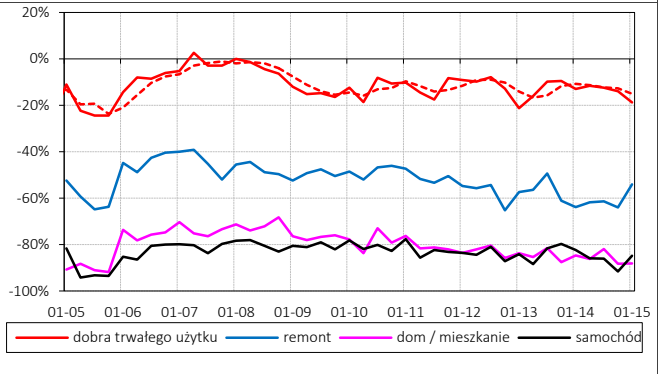
Tendencje w pozostałych obszarach wchodzących w skład Barometru nie wskazują jednoznacznie na kierunek zmian na rynku kredytów konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych. W obszarze popytu na dobra trwałe i ich finansowania odnotowano poprawę, jednak należy wziąć pod uwagę, że w poprzednich kwartałach sytuacja bardzo dynamicznie pogarszała się, a obecnie silnie negatywne tendencje w tym obszarze jedynie nieznacznie osłabły. Jednak nawet sygnały w ramach samego popytu na dobra trwałe nie są jednoznaczne. Spada skłonność do zakupów i finansowania drobnych dóbr trwałych, jednak nieznacznie lepsze nastroje obserwowane są w obszarze popytu na samochody i planowanych wydatkach na remont mieszkań, czyli główne cele na które gospodarstwa domowe zaciągają swoje zobowiązania konsumpcyjne. Nieznacznemu pogorszeniu uległy przewidywania gospodarstw domowych dotyczące ogólnej sytuacji gospodarczej, a także rynku pracy. Gospodarstwa domowe w Polsce coraz częściej wyrażają opinię, że gospodarka będzie się rozwijać powoli, jednak jednocześnie korzystnie oceniają rozwój własnej sytuacji.

Podsumowując, analiza wskaźników Barometru Rynku Consumer w kontekście obecnej sytuacji na rynku kredytów dla gospodarstw domowych wskazuje, że w nadchodzących sześciu miesiącach rynek kredytu konsumenckiego będzie rósł, jednak w horyzoncie kolejnych miesięcy tendencja może zostać odwrócona.

Łączny odsetek respondentów finansujących wydatki w całości lub w części z kredytu (1Q 2015)

Wskaźnik skłonności do dokonywania poważnych wydatków (1Q 2015)

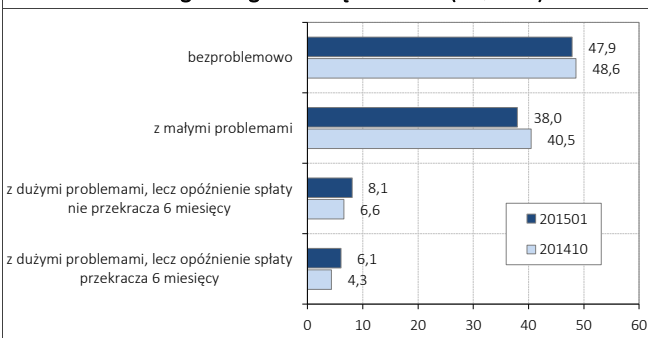
Pomimo przyspieszenia wzrostu gospodarczego do prawie 4%, skłonność do dokonywania poważnych wydatków, a także skłonność do sięgania po kredyt są na bardzo niskim poziomie. Pogorszenie obserwowane jest w obszarze popytu na dobra trwałe ogółem, zaś w obszarze remontu oraz skłonności do zakupu samochodu widoczne są niewielkie wzrosty. Trzeba jednak zaznaczyć, że w poprzednim kwartale oba te wskaźniki znajdowały się na rekordowo niskich poziomach. Wyniki obecnego kwartału wskazują, że w grupie badanych gospodarstw domowych skłonność do dokonywania poważnych zakupów jest w dalszym ciągu niższa niż miało to miejsce w okresie największego nasilenia skutków kryzysu finansowego (rok 2009). Statystyki przedstawiające skłonność do sięgania po kredyt są na historycznie niskich poziomach. Drastycznie spadła skłonność do sięgania po kredyt przy zakupie drobnych dóbr trwałych. Jedynie 34% badanych chce sięgnąć po zewnętrzne finansowanie zakupu drobnych dóbr trwałych, co stanowi najniższy odsetek od momentu rozpoczęcia monitorowania tego zjawiska na początku 2007 r. Nawet w przypadku zakupu mieszkania jedynie 55% deklaruje chęć sięgnięcia po kredyt, co może oznaczać kolejny wzrost awersji do kredytu. W przypadku kredytu mieszkaniowego niekorzystnie na wizerunek kredytu wpływają obserwowane zawirowania związane z kredytami denominowanymi w walutach obcych.

W ostatnim kwartale, w świetle relacji polskich gospodarstw domowych (dotyczy to nie tylko kredytu), ocena przebiegu obsługi zobowiązań niestety pogorszyła się. Nieznacznie spadł udział gospodarstw domowych obsługujących zobowiązania bezproblemowo. Stanowią one obecnie

47,9% (wobec 48,6% poprzednio). Jednocześnie jednak, kosztem spadku grupy gospodarstw domowych mających niewielkie problemy, wzrósł udział gospodarstw domowych, które obsługują swoje zobowiązania z dużymi problemami. Obecnie udział gospodarstw deklarujących duże problemy z obsługą zobowiązań wynosi 14,2% (wzrost z 10,9%). W związku z tym odsetek gospodarstw domowych mających duże problemy z obsługą zobowiązań przebił poziom długookresowej średniej wynoszącej 12,0%. W rezultacie, można wnioskować, że owoce wzrostu gospodarczego nie docierają do wszystkich gospodarstw domowych w równym stopniu. Niestety coraz większa grupa badanych deklaruje, że ma problemy ze sprostaniem swoim zobowiązaniom i w związku z tym można podejrzewać, że nie odczuła jeszcze poprawy związanej ze wzrostem dochodów.

Prognoza obsługi zobowiązań zmieniła się w niewielkim stopniu względem poprzedniego kwartału. Wprawdzie spadł udział gospodarstw domowych spodziewających się bezproblemowej obsługi swoich zobowiązań, to jednocześnie mniejszy odsetek gospodarstw domowych prognozuje, że będzie mieć duże problemy z obsługą lub całkowicie straci zdolność do obsługi swoich zobowiązań. Bezproblemowej obsługi spodziewa się obecnie 34,2% badanych (wobec 34,8% poprzednio). W nadchodzących 12-tu miesiącach dużych problemów z obsługą zobowiązań lub całkowitego zatrzymania spłat spodziewa się natomiast 9,8% badanych (spadek z 10,3%). Konsekwentnie, znacząca grupa gospodarstw domowych nie wie, w jaki sposób będzie przebiegała obsługa zobowiązań w nadchodzących 12 miesiącach. W tej grupie jest obecnie 28,4% badanych.

Przebieg obsługi zobowiązań – stan (1Q 2015)

Przebieg obsługi zobowiązań – prognoza (1Q 2015)

